

KAINUUN MUSEO

TOIMINTAKERTOMUS 2009

Yleinen kehitys

Kainuun Museon vuonna 2007 aloittama EU-osarahoitteinen hanke ”Avain Kainuun kulttuuriperintöön” päättyi lokakuun lopussa. Hankkeessa museoon toteutettiin uusi nykyaikainen perusnäyttely ja uudistettiin museon kotisivut. Museolla on nyt huomattavasti paremmat edellytykset esitellä maakunnan kulttuuriperintöä niin matkailijoille, koululaisille kuin maakunnan asukkaille.

Perusnäyttelyn uusiminen vaati paljon työtä ja se satoi runsaasti henkilöstöresursseja. Kotisivujen sisällön luominen oli myös niin iso uudistus, että täydennystyötä jäi tehtäväksi hankkeen päättymisen jälkeenkin. Hanke kuitenkin toteutui hankesuunnitelman mukaisesti – museon kävijämäärän kasvu vain ei ehtinyt toteutua vielä toimintavuonna.

Näyttelytoiminnassa Kainuun Museo teki yhteistyötä muun muassa Kainuun Rajavartioston ja Kainuun seurakuntien kanssa. Lisäksi galleriahuoneen pienoisnäyttelyissä tartuttiin ajankohtaisiin aiheisiin.

Museolla oli onni saada toimintavuonna kaksi mittavaa valokuvalahjoitusta Sanomalehti Kalevan aluetoimittajilta ja UPM-Kymmene Oyj:n Kajaanin tehtailta. Kuvia näissä lahjoituserissä on yhteensä kymmeniä tuhansia ja niiden luettelointi tulee viemään aikaa. Tärkeä lahjoitus oli myös Rautaruukki Oy:n museolle antama Vuolijoen säilytyksessä olleet Otanmäen kaivosesineistö, arkisto ja valokuva-aineisto.

Viranomaistyö kaavoitus- ja suojeluasioissa oli edellisvuosien tapaan runsasta. Toimintavuodelle suunniteltu museon kokoelma- ja tutkimussuunnitelman luominen päästiin aloittamaan vasta loppuvuonna hankkeen päätyttyä ja sen valmistuminen siirtyi keväälle 2010.

Antti Mäkinen
museonjohtaja

I Museon hallinto

1. Omistus ja hallinto

Kainuun museon omistaa Kajaanin kaupunki, jolle museo siirtyi 7.9.1977 Kainuun museoyhdistys ry:ltä (perustettu 1930, nykyään Kainuun museo- ja kotiseutuyhdistys).

Opetusministeriö on nimennyt Kainuun Museon valtioneuvoston päätöksen 404/79 tarkoittamaksi maakuntamuseoksi 1.5.1981 alkaen. Museolla on voimassa oleva sopimus Museoviraston ja Kainuun Museon yhteistyöstä ja työnjaosta kulttuuriympäristön vaalimisessa. Samoin Museoviraston kanssa on sovittu alueellisesta toiminnasta nelivuotiskaudella 2007-2010.

Museon hallinnosta vastasi vuoden 2005 alussa toimikautensa aloittanut 11-jäseninen sivistyslautakunta, jonka puheenjohtajana toimi Raimo Tornberg.

2. Jäsenyydet

Kainuun Museo on Suomen museoliiton sekä Kainuun museo- ja kotiseutuyhdistyksen jäsen.

II Museon henkilökunta

1. Henkilökunta

Vakinainen henkilökunta (suluissa työn alkamisvuosi):

- Kauppila Raili, amanuenssi (1990)
- Kinnunen Ritva, toimistosihteeri (2001)
- Kovalainen Tuula, siivooja (2006)
- Laukkanen Rauni, rakennustutkija (2008)
- Lonkila Helena, tekstiilikonservaattori (1986), tutkija-konservaattori (2005), tutkimusvapaa 23.2.-8.4., 20.-30.4., 1.-31.7., 16.-25.11.
- Mäkinen Antti, tutkija-valokuvaaja (1993), museonjohtaja (1996)
- Peltola Ossi, nuorempi ammattimies (1990), museomestari (1997)
- Piirainen Aino, valokuvauslaborantti (1994)
- Suominen Esa, arkeologi (1986 määräaik., 1990 vak.)
- Säkkinen Senja, maakuntatutkija (1984 määräaik., 1990 vak., 2004 osa-aikainen)
- Väliisaari Kristiina, museoassistentti (2005 määräaik., 2006 vak.)

Kuukausipalkkaiset museovalvojat:

- Kemppainen Linda, museovalvoja, (2008), työloma 22.1.-1.7.
- Leinonen Tarja, museovalvoja, (2008)

Määräaikaisia työntekijöitä ovat olleet:

- Jenna Heikkinen, museovalvoja 1.2.-28.6.
- Eetu Kemppainen, kesätyöntekijä, 22.6.-5.7.
- Tommi Anttalainen, kesätyöntekijä, 22.6.-5.7.
- Jorma Makkonen, työkokeilujakso 9.1. saakka
- Sari Tolonen, museoharjoittelija, 2.-13.3.
- Virpi Oikarinen, museoharjoittelija 14.-24.4.
- Oikarinen Maiju, museoharjoittelija, 25.5.-24.7.

2. Koulutukset ja seminaarit

Henkilökunta on osallistunut seuraaviin tilaisuuksiin:

- Museoiden kokoelmayhteistyö, Helsinki 23.1.
- Dynastyn info-tilaisuus, uudet ominaisuudet 23.1. (3h)
- Kajaanin kaupunki kehittää tiedotustaan, Kajaani 29.1.
- Ajankohtaisseminaari digitoinnista - museot, arkistot ja kirjastot yhdessä, Helsinki 10.–11.2.
- Sähköiset työ sopimus-/virkamääräyslomakkeet 12.2. (2 h)
- Verkkosivuston kehittäminen projektina - konseptin määrittelystä ylläpitosuunnitelmaan, verkkokurssi 19.3.-5.5., lähipäivät Helsinki 19.3., 31.3. ja 5.5.
- Rakennusperinnön hoidon ja korjausrakentamisen neuvottelupäivät, Helsinki 31.3.–1.4.
- Näyttelyviestinnän työpaja, Tampere 6.4.
- Yhteistoiminnallinen johtaminen ja osallistava vuorovaikutus työyhteisössä, Kajaani 21.-22.4.
- Koulutus- ja CV-tietojen ylläpito ja eTyöpöydän käyttöönotto 20.5. (2h)
- Kulttuurimaiseman hoidon neuvottelupäivät, Kotka 19.–20.8.
- Muistifunktiot ja eTiede, Memoretin kesäkoulu, Tampereen yliopisto 1-2.9.
- Johtamisen psykologia ja organisaatiokäyttäytyminen, Kajaani 8.-9.9.
- Neuvottelupäivä rakentamisen ajankohtaisasioista, Kajaani 24.9.
- Historiallisen ajan muinaisjäänneksiä koskeva koulutus- ja keskustelupäivä, Helsinki 16.10.
- Kokoelmien luetteloinnin kehittäminen –seminaari, Helsinki 20.10.
- Maakuntamuseoiden neuvottelupäivät, Turku 21.–22.10.
- Museotekniikan työsuojelupäivät, Helsinki 29.–30.10.
- Arvot ja kaavat -seminaari, Helsinki 11.-12.11.
- Tekniikan museopäivä, Helsinki 13.11.

- Ilmastonmuutos-seminaari, Helsinki 25.11.
- Museoviraston järjestämä arkeologisten kenttätöiden esittely, Helsinki 26.–27.11.
- Korjausneuvonnan vuosipäivä, Helsinki 9.12.
- Teorian käytäntö, IV kulttuurintutkimuksen päivät, Jyväskylän yliopisto, 11.–12.12.

3. Matkat ja muu toiminta

Koko henkilökunnan teki tutustumismatkan Uuden Valamon ja Lintulan luostareihin Heinävedellä 14.9. Lisäksi henkilökuntaa on osallistunut seuraaviin tilaisuuksiin:

- Kenttätyömatka Venäjän Karjala: Jyskyjärvi, 25.1-28.1.
- Unkariin suhteessa olevien ystävyyskuntien edustajien neuvottelu, Helsinki 10.3. (KH §53)
- Kuva&Kamera2009 –tapahtuma, Helsinki 5.4.
- Maakuntamuseotutkijoiden tapaaminen, Museovirasto 16.4.
- Antikvaria-kehitysryhmän kokoontumiset Lahdessa 16.4., Espoossa 21.10. ja Jyväskylässä 2.-3.12.
- Unkarin ystävyyskaupunkitoimintaan liittyvä seminaari Egerissä ja vierailu Nyíregyházassa 18.-24.5. (KH §53)
- Kenttätyömatka Venäjän Karjala: Jyskyjärvi ja Paanajärvi, 3.6.- 27.6.
- Maakuntamuseotutkijoiden tapaaminen, Kotka 17.–18.9.
- Maakuntamuseoiden neuvottelupäivät, Turku 21.–22.10.
- Antikvaria-kokoelmanhallintaohjelman konvertointi WebMuskettiin, palaveri, Kuopio 24.11.
- Antikvaria-kehitysryhmän kokous, Jyväskylä 2.-3.12.

III Toimitilat ja varusteet

Museon näyttelytilat sekä pääosa työskentely- ja varastotiloista sijaitsevat Kajaanin kaupungin keskustassa entisessä liike- ja varastorakennuksessa Asemakatu 4:ssä. Pää- ja piharakennus ovat kokonaan museotoimen käytössä.

Museoesineitä on varastoitu lisäksi Varastokatu 7 (n. 184 m²) ja Vienankatu 5 (n. 337 m²) tiloihin. Museon käyttämät kiinteistöt on vuokrattu Kajaanin kaupungin toimitilapalveluilta.

IV Esinekokoelmat

1. Kokonaismäärä ja kartunta

Esinekartunta vuonna 2009 oli 105 kpl. Esineiden kokonaismäärä vuoden 2009 lopussa oli 20 057 kpl.

Museotietojärjestelmä Antikvariassa oli vuoden 2009 lopussa luetteloituna kaikkiaan 20 099 esinettä. Näistä Kainuun Museon kokoelmiin kuuluvia oli 19 223. Antikvariaan on myös tallennettu RIHMA – käsityöperinneprojektin aikana museolle kerätty esinekokoelma, yhteensä 86 esinettä, sekä museon kokoelmiin liitetty Uutelan esineistö Säräisniemen Jylhästä, yhteensä 272 esinettä.

Paikallismuseoiden kokoelmista Antikvaria-tietojärjestelmään on tallennettu Suomussalmella sijaitsevan Turjanlinnan esineistö, kaikkiaan 419 esinettä. Säräisniemen kotiseutumuseon esinekokoelman tallennus on aloitettu.

Kainuun Museon kokoelmiin on vuonna 2009 liitetty Rautaruukki Oy:n Otanmäen kaivosesinekokoelma Vuolijoenla, noin 270 esinettä. Näitä ei ole siirretty museon Antikvaria-tietokantaan.

Vuonna 2009 Kainuun Museo on yhdessä muiden Antikvaria-tietojärjestelmää käyttävien museoiden kanssa päättänyt siirtyä Antikvariasta Museoviraston omistamaan WebMusketti-tietojärjestelmään. Siirto tapahtuu vuoden 2010 aikana.

Uusia deponointeja vuonna 2009 tehtiin 5, jotka sisältävät 15 esinettä. Deponointeja vuoden 2009 lopussa oli yhteensä 1079 kpl. Museolle on lisäksi saatu esinelainoja sekä perusnäyttelyyn että vaihtuviin näyttelyihin.

Arkiston kartunta vuonna 2009 oli 10 numeroa (arkisto II). Arkisto I:n kokonaismäärä vuoden 2009 lopussa 108 numeroa. Arkisto II:n kokonaismäärä vuoden 2009 lopussa 600 numeroa

Arkistokirjastoon lisättiin 55 nidosta.

2. Konservointi

Konservoinnissa keskityttiin ennaltaehkäisevään konservointiin. Uuden perusnäyttelyn tekstiiliesineitä kuntoarvioitiin, puhdistettiin ja tuettiin yhteensä 75 kappaletta. Muutamalle perusnäyttelyyn asetetulle esineelle ostettiin konservointi ulkopuolisilta konservaattoreilta.

V Valokuva-arkisto

1. Yleistä

Kuva-arkiston kartunta lisääntyi lainaajien ja lahjoitusten ansiosta runsaasti. Kaikkia lahjoituksia ei pystytty vielä numeroimaan suurien kokonaisuuksiensa vuoksi. Kuvia skannattiin sekä omiin että asiakkaiden näyttelyihin ja muihin käyttötarkoituksiin. Vanhoja valokuvia tallennettiin reprokuvaamalla. Museon henkilökunta dokumentoi maakunnan juhlia, tapahtumia ja arkielämää filmille ja huomattavassa määrin digitaalisesti. Kuvatietoja siirrettiin Antikvariaan. Kuvia digitoitiin valmiiksi, jotta ne voitaisiin siirtää WebMuskettiin.

Kokoelmien kokonaismäärä ja kartunta:

Kuvakartunta vuonna 2009	1 755 kpl
omat kuvaukset/tallenteet	1 599 kpl
saadut lahjoitukset	38 kpl
lainausten reprokuvaukset	115 kpl

Luvuista puuttuu kolme isoa lahjoitusta, joiden kuvamääriä ei ehditty toimintavuonna selvittää.

Luetteloitujen kuvatallenteiden kokonaismäärä vuoden 2009 lopussa oli 313 545 kpl
Deponoinnit vuoden 2009 lopussa 29 171 kpl.

VI Käsikirjasto

Käsikirjasto karttui vuoden aikana 69 teoksella, joista ostoja oli 12. Kirjaston kokonaismäärä vuoden 2009 lopussa oli 6092 kpl.

VII Näyttelytoiminta

1. Perusnäyttely

Museon perusnäyttely esittelee Kainuun historiaa ja kulttuuria.

2. Vaihtuvat ja tilapäiset näyttelyt

-1.3.	<i>Sulkakynästä hiireen – Maanmittauslaitos 375 vuotta</i>	436 kävijää
15.3.-27.5.	<i>Kainuun Rajavartiosto 90 vuotta</i>	889 kävijää
10.6.-30.8.	<i>Kirkko Kainuussa 450 vuotta</i>	855 kävijää
9.9.-	<i>Puukko</i>	1079 kävijää

Perusnäyttelytilojen galleriahuoneessa esiteltiin seuraavat pienoishäyttelyt:

-1.3.	Kartanonomistajien Kajaani –keskustan korttelit
3.-30.3.	Ville Ranta – Kajaani, sarjakuvaromaanin originaalipiirroksia
31.3.-3.6.	Vanhoja opetustauluja
5.6.-31.8.	Aunus Harmaasilmä, Leena Louhivuoren valokuvia
3.9.-15.11.	Olavi Antero Laine (1929-2009)
17.11.-	Veikko Huovinen

VIII Tutkimus- ja viranomaistyö

A. Museonjohtaja

Museonjohtaja Antti Mäkinen toimi Avain Kainuun kulttuuriperintöön -hankkeen vetäjänä. Hankkeen hallinnollisen työn lisäksi museonjohtaja toteutti myös monia perusnäyttelyn osastoja sekä valmisti aineistoa museon kotisivuille.

Museonjohtaja toimi kaikkien suurten vaihtuvien näyttelyjen sekä useimman pienoishäyttelyn päävastuullisena kokoajana ja suunnittelijana. Museonjohtaja suunnitteli *Kirkko Kainuussa 450 vuotta* –kirjan ulkoasun sekä suoritti kielentarkistuksen ja kuvatoimituksen. Kirjan taittajana toimi Kristiina Välisaari.

Museonjohtaja osallistui sivistystoimialan strategiseen suunnitteluun ja valmisti sivistyslautakunnan esityslistalle Kainuun Museon ja Kajaanin taidemuseon toimintasäännön muutoksen sekä Kajaanin kaupungin kulttuuripalkinnon päättämisen.

Museonjohtajan tutkimustyö liittyi saatujen suurten valokuvalahjoitusten sisältöihin. Museonjohtaja osallistui lisäksi muun muassa lausuntojen laatimiseen ja hän vastasi pääosin museon tiedotuksesta.

B. Amanuenssi

Amanuenssi Raili Kauppilan toiminnan painopiste vuonna 2009 oli museon perusnäyttelyn suunnittelussa. Erityisenä vastuualueena oli Kajaanin kaupungin historiaa esittelevä osasto sekä muissa näyttelyosastoissa osallistuminen yleissuunnitteluun ja tekstien laadintaan. Yhdessä Kristiina Välisaaren kanssa valmistui kaupunkiosastolle Kajaanin kaupungin historian merkkivuosisista kertova multimediaesitys. Amanuenssi laati myös tekstejä museon uusituille kotisivuille.

Museokokoelmiin liittyvien rutiinitehtävien – esineiden vastaanotto ja luettelointi – lisäksi amanuenssi valmistautui vuonna 2010 toteutettavaan kokoelmahallintajärjestelmän vaihtoon. Eri vaihtoehtoihin on

vuoden aikana tutustuttu Antikvaria-järjestelmää käyttävien museoiden kesken, ja vertailun perusteella on tehty päätös siirtyä Antikvaria-luettelointiohjelmasta Museovirastolta hankittavaan WebMusketti-ohjelmaan.

Museon vaihtuvien näyttelyjen suunnittelu, näyttelyopastukset sekä tietopalvelu eri muodoissaan ovat olleet merkittävä osa amanuenssin tehtäväkenttää.

C. Tutkija-konservaattori

Tutkija-konservaattori Helena Lonkilan työ painottui Avain Kainuun kulttuuriperintö -hankkeeseen ja materiaalisen kulttuurin tutkimukseen. Tutkija-konservaattori kokosi perusnäyttelyyn kainuulaisia teksteilleitä kuvaavan peilikäs-vitriinin, laati yhdessä Kristiina Välisaaren kanssa aihepiiristä kertovan syventävän multimediaesityksen sekä puvusti museon kokoelmista talvi- ja jatkosotaa käsittelevät vitriinit. Avain Kainuun kulttuuriperintö -hankkeeseen liittyivät myös museon kotisivuille valmistellut museota oppimisympäristönä avaavat aineistot sekä Louis Sparren ja Bertta Koivulan kokoelman esittelyt.

Tutkija-konservaattorin tutkimusaineita ovat materiaalinen kulttuuri, arkikäsiö, kulttuuriperinnön muotoutumisen prosessit ja perinteen tuotteistaminen. Kesän 2009 aikana Lonkila teki kenttätöitä muun muassa Venäjän Pohjois-Karjalassa Jyskyjärvellä ja Paanajärvellä. Tallennuksen kohteena olivat käsiö, toimeentulo ja kulttuurimatkailu.

D. Maakuntatutkija

Maakuntatutkija Senja Säkkinen tehtäviin kuului museoammatillinen neuvonta ja ohjaus maakunnan alueella museotointa koskeissa asioissa. Maakunnalliseen museotyöhön liittyviä matkoja Kainuun kuntiin oli toimintavuonna yhteensä 33.

Kainuun Museo järjesti maakunnallisen museopäivän Kajaanissa 14.5. paikallismuseoiden työntekijöille ja vastuuhenkilöille. Päivän keskusteluaiheina olivat mm. maakunnallisen museoviikon järjestäminen ja paikallismuseoiden rakennuskannan inventointi.

Kainuun kotiseutumuseoista ja museaalisista näyttelyistä laadittu yhteinen esite päivitettiin ja julkaistiin kesän alussa. Maakunnallinen museoviikko pidettiin 7.-14.6. Museoviikon aikana kahdeksan paikallismuseota järjesti erilaisia tilaisuuksia ja työnäytöksiä.

Museoviraston harkinnanvaraista avustusta sai kuusi museota:

- Hyrynsalmen kunta, Kaunislehdon talomuseon museorakennusten korjaukset.
- Kuhmon kaupunki, Kuhmon museon esineiden luettelointi.
- Puolangan kunta, Puolanka-Pirtin päärakennuksen kunnostaminen museotilaksi.
- Sotkamon kunta, Tervajärven talomuseo esineiden luettelointi, valokuvaus ja hoito.
- Suomussalmen kunta, Suomussalmen kotiseutumuseon esineistön luettelointi.
- Säräisniemen Museo- ja Kotiseutuyhdistys ry, Säräisniemen kotiseutumuseon päärakennuksen julkisivun kunnostuksen loppuunsaattaminen.

Maakunnalliseen museotyöhön kuului omien kiertonäyttelyiden valmistaminen ja kierrättämien sekä muiden museoiden näyttelyiden välittäminen kuntiin.

Kainuun Museon näyttelyitä oli esillä seuraavasti:

Värttinästä vähäsen

- Tuupalan museo, Kuhmo, 18.5.–30.9. (n. 1100 kävijää)

Marjassa

- Suomussalmen kotiseutumuseo, 1.6.–31.8. (n. 2400 kävijää)

Kivikirveitä ja keramiikkaa

- Paltamon kotiseutumuseo, 8.6.–30.9. (n. 300 kävijää)

Karhun mailta

- Ristijärven kirjasto, 1.9.–30.9. (n. 280 kävijää)

Kiertonäyttelyissä yhteensä noin 4080 kävijää.

E. Maakunnallinen arkeologi

Museoviraston kanssa solmitun sopimuksen mukaisesti museon vastuulle tulleet lausunnot, kokoukset ja muut viranomaistyöt olivat arkeologi Esa Suomisen suurin työllistäjä. Maastotyöt liittyivät suurelta osin kaavoitusta varten tehtäviin muinaisjäännösinventointeihin. Paljon työaikaa vuonna 2009 vei museon uuden perusnäyttelyn suunnittelu ja toteutus.

Maankäyttö ja rakennuslaki edellyttää, että kaavoitus perustuu riittäviin selvityksiin. Kainuun Museolla oli tähän liittyvä muinaisjäännösinventointi vuonna 2009 Sotkamon Vuokatissa sekä Suomussalmella Kiantajärven rantaosayleiskaavan alueella. Lisäksi arkeologi teki useita yksittäisiä kenttätyömatkoja Kainuussa.

Inventoinnit ja useat maastotyömatkat liittyivät muinaisjäännösten suojeluun. Kaavoitukseen osallistuttiin inventointien lisäksi antamalla tietoja muinaisjäännösten sijainnista ja merkityksestä, osallistamalla kaavoja koskeviin kokouksiin ja viranomaisneuvotteluihin sekä antamalla lausuntoja kaavaluonnoksista ja -ehdotuksista. Lisäksi arkeologi on osallistunut maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin ympäristöviranomaisten ja kuntien välisiin kehittämiskeskusteluihin. Myös henkilökohtaisesti ja tiedotusvälineiden avulla tiedotettiin ja neuvottiin muinaisjäännöksiä, muinaismuistolakia ja arkeologisia tutkimuksia koskevissa asioissa.

F. Rakennustutkija

Rakennustutkija Rauni Laukkanen jatkoi tutustumista Kainuun kuntiin sekä niiden kulttuurihistoriallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittäviin kohteisiin. Tutkija dokumentoi valokuvaamalla tietoon tulleita purettavia rakennuksia.

Museoviraston kanssa solmitun sopimuksen mukaisesti museon vastuulle tulleet lausunnot, kokoukset ja muu viranomaistyö olivat keskeisimpiä työtehtäviä. Rakennustutkija osallistui Kainuun ympäristökeskuksen kunnille järjestämiin kehittämiskeskusteluihin (6) ja kaavoihin liittyviin viranomaisneuvotteluihin (10). Kaavoihin liittyviä lausuntoja annettiin 19 kpl. Vanhoihin rakennuksiin liittyvä kunnostuksen ohjaus ja korjausneuvonta oli myös keskeinen työmuoto (38). Neuvonnan kohteita olivat pääasiassa kattojen, ikkunoiden ja julkisivujen korjaukset. Rakennustutkijan johdolla keitettiin punamultaa Puolangalla Rauni Parkkisen kunnostetun saunan maalausta varten. Rakennustutkija oli valvojana museoviraston entistämisavustuskohteissa (8).

Kainuun kulttuuriympäristötoimikunnan kokouksissa Kuhmossa (8.5.) tutustuttiin Juminkeon toimintaan ja Hyrynsalmella (20.10.) Iskun talon korjaukseen. Rakennustutkija osallistui Korjausrakentamisen varaosapankki –hankkeen kokouksiin Paltamossa ja Kainulan korjaus –esiselvityshankkeen ohjausryhmän työskentelyyn. Rakennustutkija oli järjestämässä Suomen Kotiseutuliiton JOY-kampanjan esittelytilaisuutta Kainuun kotiseutuyhdistyksille ja järjestöille yhteistyössä Kainuun maakunta –kuntayhtymän kanssa.

G. Kainuun Museon antamat lausunnot

Kainuun Museo antoi vuoden aikana 30 lausuntoa, jotka liittyivät pääasiassa erilaisiin kaavoituksiin ja suunnitelmiin.

IX Museo ja yleisö

1. Aukioloajat

Näyttelyt olivat yleisesti avoinna:

ma, ti, pe, su klo 12–16

ke, to 12–19

la suljettu

27.6.-15.8.

ma, ti, pe, la, su klo 12–16

ke, to 12–19

Ryhmävierailuja on otettu vastaan myös muina aikoina.

Toimisto on ollut avoinna virka-aikana.

2. Museonäyttelyiden kävijät

Perusnäyttely ja vaihtuvat näyttelyt:

yhteensä 3 473 kävijää (v.2008 2 323)

näistä ryhmäkäyntien kävijöitä 1 024 (v.2008 622)

Lainattavat näyttelyt muualla:

yhteensä 4 080 kävijää (v.2008 4 810)

3. Esitelmät ja luennot

Näyttelyiden avajaistilaisuuksien ja näyttelyopastusten lisäksi on pidetty seuraavia esitelmiä:

Museonjohtaja Antti Mäkinen

- *Kulttuuripolku – Toimintamalli kulttuurikasvatukseen*, Kulttuuri kasvattaa -hankkeen osapuolet, Kajaani 12.2.
- *Mitä museo tekee?*, Kainulan kansalaisopiston miestenpiiri, Kajaani 27.2.

Amanuenssi Raili Kauppila

- *Kajaanin kaupunkihistoriaa* Kainulan kansalaisopiston opiskelijoille; esitelmätilaisuus Kainuun Museolla 9.4.

Tutkija-konservaattori Helena Lonkila

- *RYIJYKLINIKKA - Kysy omasta ryijystäsi ja sen hoidosta*, Kajaanin taidemuseo 18.2.
- *Ryijy ja raanu - siskokset vai serkukset*, luento, Kajaanin taidemuseo 18.2.
- *Lähestymistapana narratiivisuus ja Kainuulainen käsityöperinne, omavaraistalous ja tekstiili*, esitelmät, Narratiivinen matka Kainuun kulttuuriperinteeseen -koulutusohjelmassa 12.3.
- *Miten Vuokatin kanteleensoittajaa paikannettiin*, esitelmä, Semiotiikan verkostoyliopiston seminaari, Imatra 28.3.
- *Vuokatin kanteleensoittaja - materiaalsen kulttuurin kansallista tulkintaa*, esitelmä, Nykykulttuurin tutkimuksen ja etnologian yhteinen seminaari, Jyväskylän yliopisto 7.4.
- *Vuokatin kanteleensoittaja kulttuuriperinnön kansallista tulkintaa*, esitelmä, Muistifunktiot ja eTiede, Memornetin kesäkoulu, Tampere 1.9.
- *Aika, paikka ja ihminen kansallisessa kokoelmassa*, esitelmä työryhmässä Kuva ja narratiivisuus, Teorian käytäntö IV kulttuurintutkimuksen päivät, Jyväskylän yliopisto 11.12.

Rakennustutkija Rauni Laukkanen

- *Hautausmaan historiaa* -esittely opaskerhon hautausmaan opastuskierroksella 3.8.

- *Hautausmaan historiaa* -opaskoulutus Kajaanin opaskerholle 5.11.
- Rakennustutkijan työn esittely hirsityökurssille Suomussalmella 10.12.

X Yhteistyö koulujen kanssa

Opetuskäyntejä museossa:

päiväkodit	38
alakoulu	408
yläkoulu	74
lukiot	59
ammattilliset oppil.	215
yhteensä	794

Tarvittaessa museon työntekijät ovat toimineet ryhmien oppaina.

XI Tiedotus ja julkaisutoiminta

Tiedotusvälineitä on informoitu jatkuvasti museotoimintaan liittyvistä tapahtumista ja museotyö on saanut niissä hyvin julkisuutta. Lisäksi tiedotusvälineitä on autettu historiallisten tietojen välittämisellä ja esittelyllä.

Julkaistut painotuotteet

Paintotuotteina museo julkaisi vuoden aikana Museoiden yhteisen toimintakertomuksen vuodelta 2008, esitteen Kainuun museot ja kokoelmia 2009 sekä julkaisun *Kirkko Kainuussa 450 vuotta*.

Artikkelit ja teokset

Museonjohtaja Antti Mäkinen

- Jorma Keräsen *Kirkko Kainuussa 450 vuotta* –kirjan kuvatoimitus

Tutkija-konservaattori Helena Lonkila

- *Ryijyn monta elämää*. Ryijy elää. Suomalaisia ryijyjä 1778 – 2008, kirja-arvostelu, Kainuun Sanomat 6.3.

XII Muuta toimintaa

- Maakunnallinen museopäivä paikallismuseoiden toimijoille 14.5.
- Maakunnallinen museoviikko 7.-14.6.
- Taiteiden päivä 26.9.

XIII Talous

	Talousarvio 2009	Toteutunut 2009	Toteutunut 2008
Menot	588 310	653 769,66	592 823,43
Tulot	21 000	118 084,65	67 002,85
Netto	567 310	535 685,01	525 820,58

Vuoden 2009 lakisääteinen valtionosuuden määrä oli 250 805 €

Vuoden 2009 luvut sisältävät Avain Kainuun kulttuuriperintöön -hankkeen menot ja tulot.